

Aan de Provinciale Staten van de Provincie Zeeland

Middelburg, de 26ste Maart 2020

Betreft: verzoek om een voorstel voor een procedureregeling besluitvorming tot eventuele controversieelverklaring van de bij de Provinciale Staten van Zeeland aanhangige voorstellen en besluit tot opschorting van (uitvoering van) controversieel beleid.

Geachte voorzitter, geachte collega's,

Ook de democratie en zeker de politieke controle zijn 'vitale processen', en ik heb er dan ook begrip en waardering voor dat de voorzitter en de griffier van Provinciale Staten proberen de politieke besluitvorming en uitvoering van het politieke beleid, zo goed als mogelijk, doorgang te laten vinden. Echter, dit zijn zeer bijzondere tijden, die vragen om bijzondere aandacht en inspanning van veel volksvertegenwoordigers en bestuurders, en ook in de persoonlijke/familiale situatie vraagt de Coronacrisis extra energie, die men niet kan besteden aan het gewone politieke werk. En daarmee komt de politieke controlefunctie dus in de knel.

Maar niet alleen politici, ook de bevolking zelf en de mensen van de media zullen vooral bezig zijn met overleven. Het is geen goede zaak dat de besluitvorming over en uitvoering geven aan controversieel beleid doorgang vinden. Immers, niet alleen zijn Statenleden niet of veel minder in de gelegenheid uitvoering te geven aan hun politieke controletaak; ook de mensen van de media zullen minder aandacht hebben voor zaken die niets te maken hebben met de bestrijding van het Coronavirus. En het volk, waar wij natuurlijk ook deel van uitmaken, is bezig met proberen gezond te blijven, heeft extra zorgen voor en over naasten, of kampt wellicht zelf wel met de ziekte. Het is ook heel begrijpelijk dat de burgers minder belangstelling hebben voor zaken die niets met de actuele crisissituatie van doen hebben.

Daarom zou ik graag zien dat Provinciale Staten van Zeeland aan de voorzitter en de griffier verzoeken om een voorstel te doen voor een procedureregeling besluitvorming tot eventuele controversieelverklaring van de bij de Provinciale Staten van Zeeland aanhangige voorstellen en besluit tot opschorting van (uitvoering van) controversieel beleid door Gedeputeerde Staten van Zeeland. Ik doe deze aanbeveling omdat ik vrees dat anders de legitimiteit onder veel besluiten komt te ontvallen. Het ene deel van de bevolking (en de Statenleden) zal wellicht zeggen of denken over diegenen die kritiek hebben op bepaalde voorstellen/besluiten: "dit is nu niet het gepaste moment", "laten wij de eenheid bewaren", "laten wij samen optrekken in tijden van crisis" en "lekker belangrijk dit, terwijl....". Het andere kamp zal bij voorstellen voor of uitvoering van controversieel beleid wellicht iets zeggen als, "*never waste a good crisis*". Zo'n situatie is vanuit democratisch oogpunt onwenselijk en verdere polarisatie, in deze tijden van crisis, kunnen wij missen als kiespijn.

Mijns inziens zijn er weinig dossiers die zulke implicaties hebben dat uitstel van politieke oordeelsvorming niet mogelijk zou zijn. Maar goed, dit gaan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten samen in kaart brengen. Uiteraard hebben Gedeputeerde Staten ook de opdracht om de 'lopende zaken' te behartigen.

Zo zal, en ik noem slechts drie voorbeelden, natuurlijk altijd zorg gedragen moeten worden voor de schoonmaak van de provinciale gebouwen, het toezicht op het werk van de voor Zeeland zo belangrijke waterschappen en de uitbetalingen van de lonen aan de provinciale ambtenaren. Daar zal weinig of geen discussie over zijn. Neen, het gaat echt om uitstel van die zaken waar grote politieke controverse over is. Zoals reeds gezegd, om te zorgen dat aan deze besluiten de politieke/democratische legitimiteit niet in vraag gesteld kan worden. Maar ik ga ook niet verhullen dat ik denk dat de wereld(economie) er na deze Coronacrisis er gans anders uit zal zien en veel politieke besluiten in een geheel ander daglicht komen te staan.

De vraag welke onderwerpen met Gedeputeerde Staten worden besproken, is aan Provinciale Staten. Het is uiteindelijk een Statenmeerderheid die bepaalt wat wel of niet controversieel is. Maar het is wel, gelet de ernst van de huidige situatie, mogelijk aandacht te hebben voor de aspiraties van minderheden binnen de Staten van Zeeland. Het zal, zo is mijn verwachting, niet werkbaar zijn om alle besluiten die een kleine minderheid controversieel acht, achterwege te laten. En dat hoeft wellicht ook niet, maar over de zaken die politiek en maatschappelijk – normaal gesproken – onderwerp zijn van scherp inhoudelijk debat, moeten wij wel in staat zijn samen met elkaar te besluiten dat besluitvorming over en uitvoering van die onderwerpen uitgesteld wordt.

Deze brief schrijf ik u vanuit brandende bezorgdheid over de Coronacrisis in het algemeen en het democratische proces daarbinnen in het bijzonder. Zelf zou ik niets liever doen dan mijn oppositionele rol vervullen en te ageren tegen beleid waar ik niet voor ben, maar daar is helaas nu niet de tijd en de gelegenheid voor. Ik draag overigens kennis van het voornemen van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om met een 'noodwet' te komen over de besluitvorming door decentrale overheden. Er zullen naar verluidt mogelijkheden worden opgenomen in deze 'noodwet' over digitaal vergaderen en stemmen (en dat daardoor fysiek samenkomen niet altijd noodzakelijk zal zijn). In beginsel is dat prima, maar het feit blijft dat velen niet hun volledige aandacht bij de provinciale zaak zullen (kunnen) hebben.

Graag reageer ik nog even – persoonlijk - kort op de ontvangen reacties op de brief van mijn fractie over de Coronacrisis. Afkeer van het politieke debat nu het Coronavirus zo meedogenloos om zich heen grijpt, berust echter op een verkeerd uitgangspunt. Discussie over de achtergronden van besluiten, hoe fel ook, is geen teken van verdeeldheid, maar van betrokkenheid en welgemeende bezorgdheid.

Vanzelfsprekend zijn mijn gedachten ook bij de mensen die ernstig ziek zijn, en hun naasten. Ook ik leef intens mee met de nabestaanden van de mensen die zijn overleden, en met alle corona-patiënten. Maar ook aan die mensen die nu extra hard werken in de zorg, op scholen, in de schoonmaak, in de winkels, in de logistiek, en zo voort en zo verder. En ook bij diegenen die zorgen hebben of ze hun baan blijven behouden of hun bedrijf overeind kunnen houden. En aan dat alles doet deze brief niets af.

Het is nog goed op te merken, dat deze brief op persoonlijke titel is geschreven. Mijn fractiegenoten kunnen zich evenwel met de brief en het voorstel verenigen.

Ik had als aanhef van mijn brief wellicht moeten kiezen voor *lectori salutem*, heil aan de lezer. Want ik wens dat u en de uwen goed door deze moeilijke tijd komen.

Bijgaand treft u aan een aanzet voor een mogelijke procedureregeling. Ik hoop dat u dit in overweging zou willen nemen.

Hoogachtend,

Martin Bos,
Lid van Provinciale Staten van Zeeland.

Procedureregeling besluitvorming tot eventuele controversieelverklaring van de bij de Provinciale Staten van Zeeland aanhangige voorstellen en besluit tot opschorting van (de uitvoering van) controversieel beleid door de Gedeputeerde Staten van Zeeland

01. De Voorzitter biedt de leden een lijst aan met alle bij de Staten aanhangige (Staten)voorstellen ter beoordeling op een eventuele controversieelverklaring aan. In de lijst wordt onderscheid gemaakt tussen (Staten)voorstellen die al voor een Statenvergadering zijn geagendeerd (A-gedeelte), en (Staten)voorstellen die nog bij commissies in voorbereiding zijn of komen (B-gedeelte).
02. De Voorzitter biedt de leden een lijst aan met alle (Staten)voorstellen die in de huidige Statenperiode zijn aangenomen en waar ten minste een vijfde van het aantal leden waaruit Provinciale Staten bestaan tegen hebben gestemd.
03. Voor een door de Voorzitter, gehoord het Presidium, te bepalen datum worden per fractie eventuele voorstellen voor controversieelverklaring bij de Statengriffie gedeponereerd.
04. De Statengriffie stelt (en onderscheiden naar A-gedeelte en B-gedeelte) een lijst op die per beleidsterrein geordend is en waarin tot uitdrukking komt welke fracties voorstellen hebben gedaan tot controversieelverklaring van bij de Staten aanhangige voorstellen.
05. Tevens stelt de Statengriffie een per beleidsterrein geordende lijst op van die reeds aangenomen Statenvoorstellen waarin tot uitdrukking komt welke fracties voorstellen hebben gedaan tot controversieelverklaring van die aangenomen voorstellen (besluiten) en daarmee hun politieke steun onthouden aan de verdere uitvoering daarvan door Gedeputeerde Staten.
06. De lijsten bedoeld onder 4 en 5 worden geagendeerd voor een vergadering van het Presidium. Ter vergadering, dan wel voor een door de Voorzitter, gehoord het Presidium, bepaald tijdstip, geven de fractievoorzitters aan of de leden van hun fracties bereid zijn steun te verlenen aan controversieelverklaring van door (leden van) andere fracties voor controversieelverklaring voorgedragen voorstellen en aangenomen voorstellen (besluiten).
07. De Voorzitter legt aan Provinciale Staten ter besluitvorming een lijst voor waarop de voorstellen zijn vermeld ten aanzien waarvan door (leden van) fracties voorstellen tot controversieelverklaring zijn gedaan. In een afzonderlijke kolom komt tot uitdrukking welke fracties bereid zijn steun te verlenen aan voorstellen tot controversieelverklaring van andere fracties.
08. Ter vergadering stelt de Voorzitter voor voorstellen die blijkens de lijst bedoeld onder 7 op de politieke steun van een meerderheid kunnen rekenen, controversieel te verklaren en de voorstellen die blijkens de lijst niet op een meerderheid kunnen rekenen, niet controversieel te verklaren.
09. Leden kunnen om stemming verzoeken inzake afzonderlijke voorstellen tot controversieelverklaring van op de lijst bedoeld onder 8 voorkomende voorstellen. Ten aanzien van voorstellen waaromtrent geen stemming wordt gevraagd, stelt de Voorzitter vast dat de Provinciale Staten conform zijn voorstel hebben besloten.
10. De behandeling van door de Provinciale Staten controversieel verklaarde voorstellen en het (verder) uitvoering geven aan besluiten van Provinciale Staten door Gedeputeerde Staten van de door Provinciale Staten controversieel verklaarde besluiten wordt opgeschort tot na de beëindiging van de Coronacrisis.

= = = = =

Martin Bos
25.03.2020

(Ik heb mij vergaand georiënteerd op de regeling van de Eerste Kamer bij een situatie met een ontslagnemend Kabinet.)